

FECSKE

2007. szeptember

BÁCSFEKETEHEGYI HAVILAP

4. ÉVF. 8. SZÁM(36)

ára: 30 din

Szép Szó Műhely – ismét Bácsfeketehegyen

JELENÜNK VIGYÁZÓJA

VÉGET ÉRT A FECSKE
LEGSZEBB BABÁJA VERSENY

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL
SZERBIÁNAK NINCS PROBLÉMÁJA

A KETTŐS ÁLLAMPOLGÁRSÁGGAL SZERBIÁNAK NINCS PROBLÉMÁJA

(Talán nem is volt?)

Ez a cím, majdnem, hogy kiszúrta a szememet, ahogy olvastam a DANAS 2007 augusztus 13.-i számának 3. oldalát, aminek (idevágó) részlete eredetiben így hangzik:

... Direktor Službe, Vlade Srbije za ljudska i manjinska prava Petar Lađevac izjavio je da Srbija nema nikakav problem sa dvojnim državljanstvima građana koji pripadaju crnogorskoj i mađarskoj nacionalnoj manjini, već daje to unutrašnja stvar njihovih matičnih država.

„Što se tiče Srbije, moguća su dvojna državljanstva. Dvojno državljanstvo u Srbiji nije moguće jedino u slučaju da želite da se zaposlite u nekim institucijama od posebnog državnog interesa, gde potrebno samo državljanstvo Republike Srbije“, objasnio je Lađević. Prema tome da li će Mađarska i Crna Gora dati državljanstvo svojim sunarodnicima koji žive u drugim zemljama, jeste na vlastima u tim državama, a Srbija s tim

nema nikakav problem, jer ne sprečava nikog da ima dvojno državljanstvo.

... Már a 90-es évek eleje óta, amikor alkotóelemeire hullott széphazánk, főleg, hogy az életre való emberi jogom is veszélybe került, gondolkodni kezdtem a kettős állampolgárság megszerezésének lehetőségéről. Bementem a Magyar Köztársaság belgrádi nagykövetségére, ahol információkat kaptam, hogy milyen törvényes feltételeknek kell eleget tenni, és mivel azt a választ kaptam, hogy eleget teszek a külföldön élők

magyar állampolgárságának megszerzésére, átadtam a szükséges dokumentumokat. Minden ellenőrző szinten megfelelt kérelmem, levelet kaptam, hogy az ügy az államfői hivatalba jutott aláírásra. Az új szocialista(Horn)kormány tevékenységei között az egyik lépés az volt, hogy megszüntette e törvényt, és a folyamatban levő, tehát, a még alá nem írt jóváhagyásokat is elutasította, méghozzá véglegesen. Ezt levélben közölte az érintettekkel.

A későbbi próbálkozásokat amit a Fidesz kezdeményezett, aminek gyászos végét, a 2005 december 5.-i népszavazás eredménye zárt le, sajnos

Bosznia-Hercegovinával, amit Dindić, néhai szerb kormányfő, felajánlott a magyarszági szerb kisebbségnek a szerbiai magyar kisebbséggel reciprocitásban. Nem tudom miért, de erről azóta is hallgatnak Magyarországon.

A tévében megjelentek a Szerbiai magyarok képviselői kik őszinte szívvel kérték a választókat, hogy járuljanak az urnákhoz és szavazanak igennel, de a meghívottak között ott volt még a párizsi Tolnai Ottó, a hvári Végel László, a budapesti Radics Viktória, kik a szerbektől való „tapasztalt” félelmükkel elleneztek a kettős állampolgárságot.

A fentiekből látjuk, hogy az utóbb említettek, nem voltak őszinték, és nem tudom mi vezérelte őket, de az biztos, hogy nem a keresztény felebarátszeretet. Most a magyar parlamentnek van egy utolsó esélye a csorbát kiköszörölni, de én félek, hogy továbbra is mostohagyermekei leszünk anyaországunknak.

Az EU okmányok alapján a kettős állampolgárság megadható a határon kívüli magyaroknak, (ezt a románok és a bulgárok megtették az EU-ba való belépésükkor, nem félve a

szerbektől, sic!) a sengeni vízumszigorítás előtt, de azt is megtehetik, hogy a vízum a magyar nemzetiségű szerb állampolgároknak ingyenes legyen, megfelelő automatizmus mellett.

Tudom, evvel nem oldottam meg semmit sem e kérdésben, de nem szeretném, ha azt a felet itélnék el ebben az ügyben, amelyik most véletlenül nem bűnös.

B.CS.

mindannyian ismerjük. Ezt egy hosszú az államhoz (MSZP) hívék kampánya előzte meg, amiben a jófúlú és jószemű, határon túli közönség előre érezhette mostoha sorsát. Sokan, a politikusok közül Szerbiára és az ottani „helyzetre“, a határon kívüli magyarok biztonságára hivatkozva, erősen elleneztek. Egyáltalán nem voltak „fölvilágosítva“, azaz jól informálva, mivel Szerbia már 1996 óta kettős állampolgársági megegyezést kötött volt ellenségeivel, Horvátországgal és

V I S S Z A P I L L A N T Ó

ZÖLD DOMBOK HÍREI

Hisszük, már észrevették, hogy a nagymamik-nagytatik kívánságát teljesítettük. Felépítettünk két padot a játszótérrel azonos stílusban. Bízunk benne, hogy ezt is örömmel fogják birtokbavenni és apróságai így nem a kísérők állóképességétől függően fognak bírni játszani, hanem a „végkimerülésig”, vagy míg meg nem

unják. Kérjük a figyelmes felnőtteket és az értelmes gyerekeket, hogy a környezet tisztaságára mégjobban ügyeljenek, saját egészségük és falunk hírnevének megőrzése céljából.

Jó játszást, kellemes időtöltést kívánunk.

Z.D.

GYÜMÖLCSÉSZETI HÍREK

Az ideai meggyfa szaporítási tervek az elképzelések szerint látszanak megvalósulni. A Feketicsei fekete meggyből hozzávetőlegesen 2000 oltvány neveléséhez elegendő anyagot gyűjtöttünk be a napokban és az előre előkészített alanyokba már be is ültették a szemeket.

Szaporítottunk az Apostol János professzor által ajánlott mintákból, de sokan a saját udvaruk vagy kertjeikben lévő, már termőre fordult, bizonyítottan ízletes vagy bőtermő példányokat kívánták szaporítani. Az oltványok szépen fejlődésnek

indultak és jövő ősze tovább növelhetjük majd a meggyeseink területeit. A csemeték nagy száma a fokozott érdeklődés eredményét tükrözi, hiszen igazi „hektáros” nagytermelőnk még nincs. Jelenleg még senki sem vállalt ültetésre 200 csemetétől többet a faluban.

Talán majd jövőre nekifog valaki a nagybani termesztéshez...

A minapában tovább folytattuk a tárgyalásainkat a meggy felvásárlásával kapcsolatban. Érdeklődő van ugyan, de a felkínált árú minőségével összefüggésben elvárásaik vannak a poten-

ciális vevőknek. Nem valami nagy dolgokról van szó, de az átadások oda kell majd figyelni. Mindez könnyen teljesíthető. A téli esték összefüvetelein erről is beszélgetünk majd és elmagyarzzuk mire kell fokozottan ügyelni a meggy szedésekor. Egyébként most mégis az a legfontosabb, hogy végre megmozdult ezen a területen is valami.

T. J.

AZ IZIDA HÍREI

Mi az Izidában szeretünk bulizni amire meg is volt a lehetőség augusztusban. Ugyanis a nyári kényszer-

szünet után, ami a tetőszerkezet javítása miatt volt, ünnepséget tartottunk.

Kanizsai adományozók Rózsa Dénes és Tibor, egy malaccal leptek meg bennünket. Az udvarunkon sült nyárson, vidám hangulat mellett a hús, amit tagjaink nagy érdeklődéssel kísérték.

A szövő tanfolyamon, amit a Folklorközpon szervezett Szabadkám sikeresen befejeződött és levizsgázott két tagunk szép eredménnyel. Munkái a szabadkai múzeumban voltak tíz napig kiállítva.

Mondanom sem kell milyen nagy öröm ez nekünk.

Támogatóink is meglátogattak bennünket Hollandiából, Németországból. Biztatnak bennün-

ket, hogy jó úton haladunk, egy jobb világ felé ahol a sérült emberek iránti előítéletek eltűnnek és ennek az embercsoportnak az élete megszépül, tartalmasabb lesz, a központunkban szakmát is tanulhatnak, majd önnálósulnak.

Legkisebbjeinket, a „Pinókió” napközisek Becsére mentek fürödni, ahol kellemes perceket töltöttek el. Megtanultak úszni, és nevelőig nagyon büszkék voltak rájuk, ugyanis nagyon szépen viselkedtek.

p.j.

A KÖZSÉGI SZOCIÁLIS POLITIKA STRATÉGIÁJÁNAK TERVE

2007. augusztus 27.-én a KME helyiségeiben este 7 órakor megtartották a községi végrehajtó tanács szervezésében a község szociális politikai stratégiájának tervének első előkészítő gyűlését. Itt „csak” a polgárok gyűlése elé terjesztésre készülő községi szociál-politikai alapokmány tervének alap elgondolásairól volt szó aktív, kreatív viták keretén belül. A gyűlés szerb nyelven folyt, azzal, ha valaki magyarul akart felszólalni az le lett fordítva. A törvényes anyanyelv használatot azért mellőzte a szervező, mivel időt kellett nyerni a

téma bősége miatt, emellett még udvariasság és tolerancia is vezényelte. A Kishegyesen és Lovćenacón résztvevő minisztériumi mentor Zorica Rašković elfoglaltsága miatt nem volt jelen.

Ennek a gyűlésnek nem az volt a feladata, hogy új munkahelyek létesítésének problémájáról beszéljessünk, hanem a meglévő szociális kérdések megoldásáról. A fő problémát a résztvevők az idősek és az ifjúság áldatlan helyzetében látták. Ez mellett még meg lett említve az egészségügy a regionális állami

szervek, felügyelet (egészségügyi, munkaügyi, szanitáris ...) jelenlétének hiánya községünkben, a rendszerváltás, és a volt rendszertől öröklött problémák.

A szervezők elégedettek voltak a gyűlésen résztvevők hozzáállásával, megjegyezve, hogy a három faluban itt volt a legkomolyabb vita és a leglényegesebb hozzászólások. A falu minden struktúrája képviselve volt.

szerk

KÜLHONBAN A BÁCSKAI BORREND

Az Anyaországai Borrendek Országos Szövetségének meghívására a Hírös Hét Fesztivál díszvendégeiként érkezett Kecskemétre kedden, augusztus 28-án a Borrendi küldöttségünk. A szívélyes fogadtatást követően Dr. Zombor Gábor, a város polgármestere megalapozott nyitóbeszéddel köszöntötte a Bormarketing konferencia résztvevőit, majd a Veronai Nemzetközi Borkiállítás marketing igazgatónője, a Kecskemétről Olaszországba költözött Mathiász Janina mutatott be rövidfilmet arról, hogyan sikerült a Rómeó és Júlia történetéről elhíresült városka földrajzi, építészeti és kultúrtörténeti látványosságait, de a környék természeti adottságait illetve az olasz gasztronómiai sajátosságokat felhasználni arra, hogy sikeres áruforgalmi és kereskedelmi tevékenységet

kerekítsenek belőle.

A Magyar Földművelési Minisztérium nevében Dr. Tóth Gedeon szolt arról, mi a helyzet az európai borpiacon és versenyképes azaz kelendő-e ott egyáltalán a magyar bor?

Erdős Marika programigazgató beszámolt a megvalósítás előtt álló regionális együttműködési tervekről, mely keretében az EU támogatásával korszerűsítési munkákat folytatnak a Szabadka környéki turisztikai szolgáltatások vonalán.

Rövid felszólalásában Varnyú Ernő a Tartományi Turisztikai titkárhelyettes ecsetelte, hogy Vajdaságban a haladó erők támogatják a borturizmus kínálati lehetőségeket, de az elfoglaltságára hivatkozva a vajdasági hivatalos delegáció ezeket után elhagyta a rendezvény helyszínét.

A konferencia zárása után a beöltözött Borrendeket a rezes

zenekar fülbemászó dallamainak ütemére a Borrendek Szövetségének vezetősége invitálta a központi rendezvény színhelyére. A pompásan vonuló gyalogos felvonulás élén haladhattunk, amit nagy megtisztelésnek éreztünk, hiszen előttünk mint az olimpiákon szokás hatalmas táblát cipeltek és az hirdette, honnan is jöttünk. A hömpölygő tömeg apraja – nagyja szeretettel köszöntöttek bennünket, mindannyiunkat. A Központi ünnepség színhelyén felállított megaszínpadon, a borrendek egyenként bemutatkoztak majd együtt ünnepeltünk a várossal. Szerencsés város ez a Kecskemét. Az ország, de a világ minden tájáról érkeztek ide vendégek. Boldog az a közösség mely barátainak tábora ilyen számos.

Tóth János

Ó, Ó, VAKÁCIÓ

A nyárnak vége, a táborok az ifjúság részére szervezett más programok ideje lejárt. A vajdasági ifjúság több érdekes rendezvényen vehetett részt. Június 29 és július 4.-e között került

megrendezésre Adán, az Egyesült Magyar Ifjúság (EMI) szervezésében a Délvidéki Nemzeti Tábor. A tábor nyitott volt minden magyarjku fiatal számára. A nap folyamán érdekes előadásokat hallhattak az érdeklődők, többek között: Rózsa Sándorról, az 56-os forradalomról, Horthy Miklós hatalomra jutásáról, a Vajdaságban végbemenő folyamatos elszerbesezésről, stb. Az estéket vidám hangulatú borkóstolók és hajnalba nyúló koncertek zárták. Felléptek: Beatrice, Magozott cseresznye, Skítia és még

sokan mások. A programban még szerepelt a jurta állítás, rovásírás tanulása, nemezelés faragás... A tábor vendégei volt még a Baranda csoport, kik közepkori magyar harcművészetet mutattak be pusztá kézzel, valamint fegyverekkel egyaránt. Ismereteimet érdekes, kellemes környezetben bővítettem, mindannyian nagyon jól éreztük magunkat.

Lénárd Valentina

X Irodalom, Kultúra, Színház

Kedves olvasóm, sajnos azt kell mondanom, hogy véget ért az utolsó nyári hónap is. Részünk volt negyven fokok kánikulában, volt egy-két hűvösebb nap is, csak csapadéokban volt szegény. Eseményekben viszont annál gazdagabb hetek állnak mögöttünk. Nézzünk egy kis visszatekintőt:

Július 5-28 között zajlott a Dombos Fest, a hetedik is változatos programokban volt gazdag. Jelen volt a népzene, a dzsessz, a világzene, az építészet, az irodalom. A megnyitón láthattuk-hallhattuk a vajdasági népzenezek „Őseink zenéje” elnevezésű gálaműsorát, utána fergeteges buli volt a Běsh o drom és a Perpetuum Mobile koncertjén.. Másnap két megasztáros is tiszteletét tette a Hegyalján, Boogie és a fájós torkú Rúza Magdi, persze Lajkó Félixről sem kell elfeledkezni, aki visszatérő vendégművész itt. Hihetetlen volt látni a legendás blues énekesnőt, a 76 éves(!) Jeanne Carrollt, a Rajkó zenekart hallgatva meggyőződhetünk, hogy a 100 tagú cigányzenekarnak van utánpótlása, kóstolhattunk kemencés finomságokat, indiai ételeket, láthattunk indiai táncot, főzhettünk bográcsost, megtömhettük a tanyaszínházaskal lapját az előadás után, gyerekeknek szólt a Ghymes. Voltak irodalmi felolvasások, itt volt Tolnai Ottó, idén sem maradt el a multietnikus karaván, bulizhattunk ismét a B-Terv együttessel. Elfogyott töményte-

len mennyiségű tejfőlős-fokhagymásajtos lángos és csapolt sör, esőnapra pedig nem került sor.

Július 18-21 között benépesült Aprajafalva is a zentai Népkertben, vagyis sor került a VIII. Nyári Ifjúsági Játékokra. Az idein sajnos nem volt alkalmam minden nap kilátogatni, de le a kalappal a táborozók előtt, a legnagyobb hőséget is kibírták, igaz napközben többségüket csak a medence környékén lehetett megtalálni. A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete ezúttal is jelen volt, az idei Játékokon a Dujú rli lámí című előadással léptek fel, amivel már többször is sikeresen szerepeltek fesztiválokon. Itt is nagy tetszést arattak.

A programok között mindenki megtalálhatta a saját érdeklődési körének megfelelőt: a Középkori falu haditornabemutatóit, a Kreatív Műhely kézműves foglalkozásait, a Szabadgyetem előadásait, vagy akár olyan örültségekben élhette ki magát, mint a vízi foci, az élő csocsó, trambulín, mászófal s egyebek. Az esti koncertek között is mindenféle zenei stílus képviseltette magát a népzeneitől kezdve a punkon keresztül az elektronikus zenéig. Pár együttest emelek ki a fellépők névsorából: Ghymes, Belga, Gangxta Zolee és a Kartell, Anima Sound System, Quimby, Kárpátia, Depresszió, Sziámi, Fürgerókalábak adott fergeteges koncertet. Sajnos a beharangozott két hazai

együttes egyike sem lépett színpadra, az Eysburn időközben feloszlott, az Električni Orgazam pedig lemondta a fellépését.

Július 26-án érkezett hozzánk a Tanyaszínház szekere. A vándorszínészek ezúttal mellőzték a könnyed, közönségszórakoztató darabválasztást, Molnár Ferenc Pál utcai fiúk című regényét vitték színre. A Strandon szépszámu közönség előtt zajló előadás alapjául szolgáló történetet valószínűleg mindenki ismeri, két fiú banda harcol egymással a játszótérületért, a csatát a kis Nemecek dönti el, de áldozata hiába való volt.

Augusztusban két tábor is zajlott a Kultúrotthonban, előbb a Nagyknasági Alkotótábor, később pedig a Szép Szó versmondó tábor. A Szép Szó keretében volt meseest, Vukosavljev Iván és Bakos Árpád előadásában hallgathattuk meg a Kisherceg történetét, volt könyvbemutató, ahol Fülöp Gábor: Leó görögülésben című gyermekverskötetével ismerkedhettünk meg, valamint a Zentai Színtársulat vendégszerepelt Vásári komédiák című előadásával.

Reméljük, hogy az ősz is hasonlóan gazdag lesz programokban, s a jó kedvét sem veszíti el senki sem, még ha esős napok köszöntenek is ránk, de lehet még vénasszonyok nyara is!!!

borka

AZ ISKOLA HÍREI

A 2007/2008-as tanévben 28 elsős diák kezdi az első osztályt, 11 tanulót Suzana Krivokapic tanítónő, míg 17 tanulót Bika Lídia tanítónő fog az írás-olvasás rejtelmeibe és a tudás birodalmába bevezetni. A nyár folyamán a szerény pénzügyi keretből sikerült a tantermeket és folyosókat bemészelní, az iskolát és annak környékét rendbetenni. Remélhetőleg minden diák, kicsi és nagy, vigyázni fog, hogy szándékosan ne tegyen kárt benne, hisz iskolánk szinte második otthonunk.

Sikeres tanévet kívánunk az iskola minden diákjának és dolgozójának!

LABDARÚGÁS

Bácsfeketehegy labdarúgócsapata a JADRAN a múlt-szezonban elért eredményes szereplése után bejutott a szabadkai ligába. Első bemutatkozó mérkőzését itthon játszotta a Pacsér ellen, kit egy szép dinamikus meccs után 3:0-ra legyőzött.

PÁLYÁZATFIGYELŐ

Start Up hitel jogi személyeknek – jelzalog nélkül

Kiíró: Szerbiai Fejlesztési Alap
Pályázók köre: Szerbia területén újonnan alapított szolgáltató és termelő vállalatok
Mempályázható összeg: 5.000 – 30.000 dinárellenértéke
Törlesztés: 3-5 év, 12 hónap türelmi időszakkal
Kamat: 1% éves szinten

Start Up hitel vállalkozók részére – jelzalog nélkül

Kiíró: Szerbiai Fejlesztési Alap
Pályázók köre: önfaalkozást elősegítő iparos, szolgáltató és termelő vállalkozások alapítói, előnyt élveznek a 25 évnél fiatalabb vállalkozók
Mempályázható összeg: 5.000 – 15.000 dinárellenértéke
Törlesztés: 3-5 év, 12 hónap türelmi időszakkal
Kamat: 1% éves szinten

Mikro hitelek az idegenforgalom és a

vendéglátóipar kínálat minőségének javítására

Kiíró: Gazdasági és Regionális Fejlesztési Minisztérium
Pályázat tárgya:
- Szállodák és egyéb szálláshelyek, éttermek, sport és rekreatív tartalmakkal ren-

fejlesztése.

- Design és szuvenir gyártás.

Törlesztés: 5 év

Kamat: 1% éves szinten

Beadási határidő: 2007. 1o. 2o.

Ásványi trágya beszerzésére szolgáló rövid távú hitelek

Kiíró: Vajdasági Autonóm Tartományi Garancia Alap

Pályázók köre: kis és közepes vállalatoknak, szövetkezeteknek és magánvállalkozóknak, akik főként elsődlegesen mezőgazdasági termékek termelésével és feldolgozásával, vagy a termelés megszervezésével foglalkoznak, és amelyeknek székhelyük Vajdaság területén van
Beadási határidő: 2007.11.15.

Pályázatfigyelés, Tanácsadás, Pályázatírás, Üzleti tervek készítése
telefon: 731 424
e-mail: prowag@gmail.com

delkező épületek kiépítése, felújítása, rendezése.

- Víz vendéglátóipari egységek felújítása és adaptációja. Rurális épületek felújítása és átalakítása vendéglátóipari egységgé.
- A hazai vendéglátóipari marketing

Több információért keresse fel irodánkat!

A Prowag csapata

Szép Szó Műhely – ismét Bácsfeketehegyen

Ünnepi gálával zárult a vajdasági versmondók nyári tábora 2007. augusztus 19-én Bácsfeketehegyen. Az eddigi legnépesebb táborban 52 versmondó vett részt, akik Adáról, Bácsfeketehelyről, Bácskossuthfalváról, Bacsőről, Bezdánból, Budiszaváról, Felsőhegyről, Hajdújárásról, Kikindáról, Kishegyesről, Ludasról, Muzslyáról, Péterrévéről, Topolyáról, Tordáról és Újvidékről érkeztek.

Rendhagyó volt az idei nyári, sorrendben 17. Szép Szó Műhely. A hagyományos három helyett négy csoportban folyt a munka. A kezdő csoporttal Mess Attila színész, rendező, műsorvezető, a szabadkai Népszínház tagja foglalkozott. A középső csoportos lányokkal Krizsán Szilvia, az Újvidéki Színház színművésze, a középső csoportos fiúkkal Németh Ervin pápai dramaturg, drámapedagógus és asszisztense Lódi Andrea, a felnőtt csoporttal pedig

Pataki András, győri rendező dolgozott. A beszédtechnika órákat Pál Ágnes bácsfeketehegyi gyógypedagógus-logopédus hallgató vezette. Egyéni versfelkészítéssel Krekity Olga újságíró, a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének alapító elnöke foglalkozott. A táborvezető, Szatmári Melitta munkáját Bozóki Klára segítette. A táborlakók elhelyezése sem a szokásos volt, idén ugyanis magánházaknál szálltak meg a résztvevők. Barta Júlia, a mi Övönénink fogta össze a szállakat nagy odaadással. A háttérben mindig ott volt Farkas Hajnalka és Csanak Andrea, akik ügyeket intéztek a táborozók kényelme érdekében.

A tábor keretében több nyilvános program is megrendezésre került: a Pom-pom drámaszakkör Piros(ka) c. játékra Lódi Andrea rendezésében, Vukosavljev Iván A kis herceg című meseelőadása Bakos Árpád zenei kíséretével, Pistyák István gitárestje,

író-olvasó találkozó Fülöp Gábor költővel, a Zentai Színtársulat Vásári Komédiák című darabja Vukosavljev Iván rendezésében, valamint minden nap könyvvásár a Timp Kiadó kiadványaival. A résztvevők számára más meglepetések is voltak, például szalonnanyársalás a Lódi Pincészetnél, vagy a Szép Szó újság megjelenése. A táborlakók közötti megméretetésre augusztus 17-én került sor. A „házibajnokság” díjazottjai lettek: Csóke László, Jaksa Teodóra és Perlaki Adrianna az alsóok korosztályában, Szalma Judit, Csóke Dóra, Tamás Krisztina és Szombati Dorottya a felsősök között, Hajvert Ákos, Simonyi Lili, Fekete Ágnes és Nešić Máté a középiskolások és egyetemisták csoportjában.

A műhely hagyományosan gálával zárult augusztus 19-én, vasárnap délután. Belepillanthattunk a táborban zajló munka gyümölcseibe: felléptek a díjazottak, láthattunk beszédtechnikai bemutatót, két cso-

Vukosavljev Iván a kis hercegről mesél

port kész előadását, és egy harmadikból ízelítőt.

Bácsfeketehegy, Topolya, Szabadka, Nagybecskerek, Péterréve települések 8-11 éves gyermekei alkották a kezdő csoportot. A színjátás alapjait sajátították el az elmúlt 7 nap alatt. A farkas és a hét kecskegida meséjének alaptémájára rögtönöztek. A gálán bemutatott előadásuk ezen rögtönzések és a színpadi jelenlét, a szereplők közti viszonyrendszerek kialakítására épült. A középső csoportos lányok Romhányi József Szamárfül című kötetéből mondtak verseket, és ritmusgyakorlatokat is bemutattak, melyek a lányok rögtönzéseiből, ötleteiből álltak össze.

Egy arc a Vásári komédiákból

A középső csoportos fiúk arra szövetkeztek 16-an, hogy elképzeljék és felépítsék maguknak a felnőtt nélküli szigetet, ahová egy repülő-szerencsétlenség után kerülnek. A tét az, sikerül-e megőrizni valamit a civilizáció értékeiből, vagy eluralkodnak rajtuk vad őstörpeik. A héten megépitették a szigetet, megnézték azt, melyik szereplő milyen családból érkezett, hogy aztán a jövő héten színházi előadással formálják tapasztalataikat. Majd az érlelődés szakasz következik, s végül szeptember 19-én A Legyek ura bemutatója. A gálán egy rövid, rögzített improvizációt mutattak be a szigetlakó gyerekek

A Legyek Ura csapata a rendezővel

életéből.

A felnőtt csoport versekkel foglalkozott a táborban, és október 7-én Bácsfeketehegyen nyitja meg verses tárlatát Szétlövészeti Múzeum, Történelmi Panoptikum címmel, melyet 16 és 19 óra között látogathatnak meg az érdeklődők. Az alkotók a karikatúra és a groteszk „visszafo-gott” eszközeivel rajzolják meg vizuális világukat, mely környezetül szolgál a békéért kiáltó irodalmi remekeknek. Terveink szerint ezt a performance-t Vajdaság szerzte bemutatják.

Ezúton is szeretnénk köszönetet mondani önzetlen támogatóinknak, és kedves szállásadóinknak, mert nélkülük nem tudtuk

Arpád, Dobai család, Tóth Csilla és Róbert, Kollár Ilona népművész, Horváth Sándor hentes, Nagy Lengyel Anikó, Szalajevics Valéria. Köszönet a Pál Károlynak, Szarka Évának és Lászlónak, Farkas Erzsébetnek és Kádár Gizellának a sok segítségért és az ellátásért.

Igen... Így múlt el a 17. Szép Szó tábor. Mindenki profitált valamit a hétből... én az első beszédtechnikát tanító hetemen vagyok túl, mások az első beszédtechnikázó, első szülők nélküli hetükön... Lehet, hogy valaki most lépett rá arra az útra, amin egész életében járni fog! Tanultunk, szórakoztunk, énekelünk, verseltünk, beszélgettünk, játszottunk,

Részlet a kiscsoport előadásából

volna megszervezni a tábor. Támogatók voltak: a Tartományi Oktatási- és Művelődési Titkárság, Kishegyes Község, a Feketics ME, az M&A Comet, a Forum Könyvkiadó, a Pannónia Print, a Sito Stampa, a Dániel Print, a Timp Kiadó, a Dombos TV, a Color festéküzlet, a Kod Miloša étterem, Kókai kőműves, az Alibi – Mitić Dianna, a Smartcom, az Irisz virágüzlet, az Agroimpex, az Usluga (Topolya), a Gazdacoop, a Péci bolt, a Futura – Perlaki Mária és Lajos, Molnár Gyöngyi és Benjámin, az Elra – Szakács János, Vajda Annamária és Gábor, Lódi Ilona és Miklós, Lódi Etelka és Gáspár, Csanak Magda és

tunk és szerettük egymást! Nem színészeket szeretnénk nevelni, hanem színházat és verset kedvelő embereket, akik szeretnek verset mondani, színpadon lenni. Akik, szeretettel gondolnak a Szép Szóra és később, ha tanárok, orvosok, boltosok, logopédusok lesznek, bátran kiállnak magukért. És visszajönnek támogatni, tanítani azokat a gyerekeket, amilyenek ők is voltak pár éve...

p. á.

JELENÜNK VIGYÁZÓJA

Valahogyan ebben a felgyorsult elanyagiasodott világunkban, amikor valamennyien lótok-futunk, hogy a megélhetésünket biztosítsuk, kevés idő jut arra, hogy egymás felől érdeklődjünk, tudakozolódjunk. Így történhetett meg velem is annak ellenére, hogy látásból ismerem a mindig tisztességesen köszönő, széles mosolyú fiatalembert, nem tudtam róla bővebbet, csupán miután udvariasan felszólított, hogy a hónapok óta az utcán parkolt pótkocsimat távolítsam el, akkor derült ki, hogy ő kommunális ellenőri munkakört tölt be Feketicsen. Ifj. Garai Péter beszélgetésünk során elmondta, hogy az igencsak összetett feladatai közé tartozik, hogy településünk lakóit figyelmeztesse a házuk előtti árkok, hidak tisztítására, valamint a ház előtti füves rész kaszálására, fák és bokrok rendben tartására.

- Mivel falunk főleg mezőgazdasággal foglalkozik, sokan az utcán tartják a mezőgazdasági kapcsolható eszközöket, amelyért nem is szólunk mindaddig, míg az idény tart. Utána azonban megkérjük a gazdákat, hogy a gépeket saját telkükön, udvarukban parkolják - informált az ifjú beszélgetőtársam. Az épületanyagnál más a helyzet. Valamennyien tudjuk, hogy nagyobb renoválás, építkezés során nem minden épület anyag fér el a telken és így azt kényszerből az utcán rakják le. Ez még nem is volna baj, de viszont az építkezésből kimaradt anyagot továbbra is az utcán hagyják, amiért már reagálnunk kell. Felkérjük a lakosságot, aki építkezés során az épületanyagot az utcán szeretné tárolni, az forduljon igényével hozzánk és annak egy évre jóvá hagyjuk kérelmét. Az idén februárban megtörtént a kábel tévé hálózat lefek-

tetése, most van folyamatban a gázvezeték vezetése, és mivel nagy és hosszantartó munkákról van szó, sok esetben történt, történik nézeteltérés a kivitelező munkásai és a polgárok között, amely különböző károk véletlenszerű előidézéséből keletkezik. Mindezt orvosolni kell, hogy a polgárok érdekei se ne sérüljenek, de a kivitelező is akadálymentesen tudjon dolgozni. Most már fél éve, hogy ezt a munkakört betöltöm, s az emberek elfogadták, megbarátkoztak azzal a tudattal, hogy a munkám által én is a településünk rendezettebb, tisztább, élhetőbb jövőjét igyekszem elősegíteni, hogy

ne csak a haza- vagy idelátogató vendég, hanem mi is az itt lakó emberek, jól érezzük magunkat. Sűrűn lehet találkozni veled a határban is.

Igen. A munkámhoz tartozik a mezőőr szolgálat is, és naponta kibiciklizek a határ egyik vagy másik szegletében. Figyelem a munkát a kinti tevékenységet, az emberek kilétét és mozgását. Hatáskörömbé tartozik az illegális személtelakás, a falopás és a terménylopás megakadályozása. Munkám során napi kapcsolatban vagyok a HK titkárával, a községi kommunális felügyelővel, valamint szükségszerűen a rendőrséggel. Minden erőmmel

igyekszem tisztességesen ellátni feladatomban, de a hatékonyabb eredmények eléréséhez azért más járműre lenne szükségem, hogy rövid idő alatt nagyobb területet át lehessen ellenőrizni. Sok esetben napi nyolc óra kevésnek bizonyul, hogy mind ezt ellássam, de a rám ruházott feladatot igyekszem becsületesen elvégezni. Akár a legtöbb itt élő őslakosnak számomra is az az elsődleges cél, hogy a falunkat megőrizzük és szebbé, egészségesebbé tegyük, amely nem kikényszerített hatásra, hanem a szívünkéből és az öntudatunkból kell, hogy fakadjon - mondotta beszélgetésünk végén Ifj. Garai Péter.

Példa értékű a szentamási mezőőrszolgálat, ahol három mezőőr terepjárával és önvédelmi fegyverrel ellátva teljesít szolgálatot. A szárazság következtében az idén jelentős terménykieséssel számolhatunk a gazdák, amely következtében magasabbak lesznek a terményárak, amelyet sokan nem tudnak kifizetni és láncreakcióként ennek hatására nagyobb méretű lopásokra lehet számítani a határban. A gazdakör egyes vezetőségi tagjai hajlandóságot mutatnak egy összehangolt, átfogó akció létrehozására a mezőőrszolgálat valamint a rendőrség bevonásával, hogy ezzel elejét vegyék, vagy esetleg csökkenték a lopás lehetőségét.

A jelenlegi mezőőrszolgálatot a községi Fejlesztési Alap hozta létre februárban, egy éves tevékenységi határidővel. Valamennyi tisztességes, a földjeinek gondját viselő becsületes gazda szükségét fogja látni a mezőőrszolgálat folyamatos további munkájának.

Szukola Béla

ÉP TESTBE ÉP LÉLEK BIRKÓZÁS-ÉREMESŐ

Helyszűke miatt eddig nem tudtuk megjelentetni kis birkozóink eddigi eredményeit, amit kissé megkésve tudatunk olvasóinkkal, elismerve a gyerekek munkáját, érdemeit, és megköszönjük Sebők István edző, odaadó és lelkiismeretes munkáját, amit a szponzorok és volunteerok támogattak.

Ezt tessék utánuk csinálni! Meg kell még jegyezni, hogy Sípos Ricsárd, mivel országos bajnok lett Zentán, így részt vett egy ajándék edzőtáborozáson tíznapot Zomborban.

Gratulálunk.

	A	E	B
Benedek Balázs	1	1	2
Fehér Alen	1	3	
Fehér Áron	1	1	1
Garai Balázs		1	
Kuntics Flórián	1	4	2
Kuntics Lehel	1	2	1
Marić Aleksandar		1	
Nyírádi Ferenc			1
Papp Márton			3
Papp Szabasztián			1

Rítec Dávid			1
Sáránci Zalán		2	1
Sípos Richárd	2	3	1
Tamás Ferenc		1	
Tót András		1	3
Tót Martin	1		1
Török Bálint			1
Török Tamás	1		3
Tüskei József			2
Zabos Balázs			4
Összesen:	9	20	28

AKKOR GONDOLKOZZUNK...?

A LIBERALIZMUSRÓL

Liberte, libero... ezek a kifejezések a szabadság, a szabad szavak szinonimái, amiből lett a liberalizmus kifejezés, ami mint társadalmi, politikai fogalom sűrűn használt a mai életben. Eddig, ahogy figyeltem e fogalmat, sokszor akarattal, vagy akaratlantul tévesen használják a mindennapi életben. Hogy ilyen hibát ne ejtsünk egypár sorban megmagyaráznám e fogalom korrekt jelentését.

A liberalizmus a felvilágosodás korában jelentkezik, az angol nagy forradalom(1688) idejében. Atyjánok John Lock-ot tekinthetjük. Az alapértelmezők közé tartoznak az akkori skót filozófusok David Ricardo-val az élen. Ebben az időben alakult ki a nemesség és a papság mellett egy új rend a polgárság, a gazdag szabadok között, kiknek nem volt semmi joguk az irányításban, de vagyonuk felett is az uralkodó és az autarhikus környezete döntött. Ezek a polgárok szerettek volna szabadon gazdálkodni saját vagyonukkal, és szabadon dönteni annak sorsáról, az avval való kereskedelemről, nem pedig, hogy homlokuk verejtéke másnak töltse erszényét, szerintük joggal. A liberalisták vallották

először, hogy egy állam olyan erős, amilyen erősek az ő egyénei, nem pedig bizonyos uralmon levő csoportok. Az uralomnak pedig olyan gyöngének kell lennie, hogy ne avatkozhasson bele az egyén életébe. Tudjuk, hogy az ember a paradicsomból való kiűzetése óta, igen hajlamos a bűnözésre, így a rendszert a fent említett elvek alapján akarták megregulálni. Hogy ne legyen túlkapásokra törvénysértésekre mód az uralmat, a ma már ismert módon osztották meg, törvényhozásra, irányításra-végrehajtásra és igazságszolgáltatásra. A szabad gondolkodók ezt tartották már akkor a legigazságosabb társadalmi rendszernek. E gondolatok a francia forradalommal jöttek át praktikusan a kontinensre. Evvel szemben keleten despotikus rendszerek voltak uralmon.

Ugorjunk egyet az időben. Manapság a többpárti parlamentáris rendszerben többször hallunk, liberális liberál-demokrata, vagy szabad-demokrata pártokról. Kik e pártok tagjai? Mit vallanak a mai liberálisok. Szabadságot. Először is vagyonuk, szerzett jogaik felett, hogy ne avatkozzon bele senki, tehát az

állam se. Ez nyugaton logikus, hogy így van, mert ők már több száz éve gyakorolják a demokráciát, de szűkebb pátriánkban, de környezetünkben is, ahol a despota rendszerek változották egymást, más-más színekben a liberalizmust és a demokráciát „kicsit” máshogy értik, értelmezik. Én szabaddemokrata vagyok, tehát nekem szabad. Ha kell a pénzemért, hozok nekemvaló törvényt. Hol van a francia forradalom másik jelszava az egalité, vagyis az egyenlőség, magyarul a szociális érzékenység? Nem kell mindenkinek egyformán adni, venni, de a lehetőséget meg kell adni, hogy Ő is megkereshesse a neki szükséges javakat.

A szabaddemokraták anyagi helyzetüknél fogva uralni akarják a közvéleményt, irányítani a nép életmódját, mindent ésszerűsíteni, de sunyi céljuk a saját vagyonuk növelése. Ha valakinek valami nem tetszik ellenséget kiáltanak, veszélyeztetve vannak alapemberi és törvényes jogaik, de én akkor sem akarok meleg lenni. Szabad?

Bíró Csaba

KERTI TÖRPE KÖVIRÓZSA

A legtöbb kerti növény igényes termőtalajt, tápanyagot és nedvességet követel. Akadnak azonban kivételek is, mégpedig olyan kivételek, amelyekkel a mindennapi életben találkozunk, hiszen lépten-nyomon beléjük botlunk. Ezek közé tartoznak a kövirózsák, amelyek sziklák között, kis talajon, száraz körülmények között is jól érzik magukat.

A régi rómaiak Zeusz virágjának nevezték és úgy tartották, hogy ha a ház tetején kövirózsa nő, akkor oda nem csap be a villám. Első látásra az ember azt gondolja, hogy a kövirózsa unalmas növény. Pedig nem így van, sőt nagyon is változatos virág. A húsos-vastag levelek-

ből a rózsák többnyire zöld színű, de akadnak hamvas, rózsaszín, lila és bordó fajták is. A rózsák nagysága változatos, a mogyoró nagyságától a

tenyér nagyságáig terjed. Különös fajták is akadnak, amelynek a leveleit

pókhálószerű bevonat fűzi össze és virágaik is változatosak. Az ültetés után egyszeri beöntözés alkalmával 2-3 hét alatt meggyökeresednek és terjeszkedni kezdenek, új rózsákat hozva.

Betegségekkel nem igazán küzdenek, a gondozásuk annyiból áll, hogy a köztük lévő gyomokat ki kell irtani. Öntözni nem kell őket. A természetes csapadék elegendő számukra.

Előnyük abban rejlik, hogy olyan kertekben is szépen mutatnak, ahol rendszeres kertápolásra nincs lehetőség.

Zečević Tatjana

BETELELÉS

Szeptember második felében eljön az ideje a majdani téli fészkek végleges berendezésének és az élelemkészlet esetleg szükséges kiegészítésének. A hangsúly a kiegészítésen van. Hiba lenne, ha a teljes téli készletet ilyenkor kellene a családokkal előkészíteni, feldolgoztatni. Ezzel a téli méhek testében felhalmozott tápanyagtartalmakat merítenénk ki, és a lendületes tavaszi fejlődést kockáztatnánk.

Az sem helyes, ha a méhcsaládokat arra ösztönözzük, hogy még szeptemberben is sok fiasítást gondolozzanak. Ez ilyenkor már többet árt, mint használ. A megfelelő téli népességről, mint említettük már, júliusban és augusztusban kellett gondoskodnunk. A fiasítás fokozatos visszaesése és október eleji teljes megszűnése természetes.

A téli készlet kiegészítésének megkezdése előtt fel kell mérni méhcsaládjaink helyzetét. Ezért általános, részletes vizsgálatot kell tartanunk. Ezzel egyidejűleg elrendezzük jövő téli fészkeket is.

A jó telelés feltételei a következők: jó anya; sok, zömmel fiatal munkáméh; bőséges, jó minőségű, a fészkek lépjeiben elraktározott élelem; jó hógazdálkodás; nyugalom.

Jó anyáról már a nyár folyamán kellett gondoskodnunk. Am, ha valamelyik azóta elveszett vagy kidúlt, még család feláldozása árán is pótolnunk kell. Az anyátlanul betelelő család sorsa a biztos pusztulás.

Jó tavaszi fejlődést a legalább 6 léputcás családoktól várhatunk. Az ennél gyengébbeket csupán tartalékként kezelhetjük. A kis kaptárakban vagy nagyokban kettésével tartott családok mindig gyengébben telelnek be, mint azok, amelyek megfelelően nagy kaptárban magukban vannak. Ez törvényszerű.

Minél népesebb a család, annál biztosabb, hogy sikeresen telel át. Ot léputcásnál gyengébb családot önállóan ne teleljünk be. Ilyenektől jó telelést csak akkor várhatunk, ha más családdal közös kaptárban vagy erre a célra készített több részes, ún. anyatartalékoló kaptárban teleltetjük be. Így két egymás mellett levő család közös telelőcsomót alkot, és mindkettőt jól telel. Nagyon ügyeljünk, hogy a két család közötti választó tökéletesen zárjon.

Az élelem mennyiségét úgy kell megszabnunk, hogy az akác virágzásáig még erős, hosszú télen is kitartson, akkor is, ha addig számot-

tevő hordás nem lenne.

A méhcsalád a teljes nyugalom időszakában, amikor nem gondoz fiasítást, keveset fogyaszt. Ugrásszerűen nő azonban a méz fogyasztás, mikor az anya megkezd a petézést. A legtöbb mézet a méhek márciusban és áprilisban fogyasztják. Ebben a két hónapban többre lehet szükség, mint a megelőző négyben-ötben.

Egy méhcsalád téli mézszükséglete 18-25 kilogramm. Természetes, hogy a népesebb családok többet fogyasztanak, mint a gyengék. Am az egy

méhre jutó fogyasztás a gyenge családokban nagyobb. Ez egyik oka annak, hogy a méhegyedek gyenge családokban jobban ki vannak téve a tél viszontagságainak, mint a népesebbekben.

A hógazdálkodást a fészkek szűkítésével és felső takarással javítjuk. A kaptár hőmérsékletének mindenfajta mesterséges szabályozása, növelése káros. Ilyesmivel ne kísérletezzünk. Ugyancsak káros a méhek meleg helyiségben való teleltetése.

A nyugalom megőrzése novembertől február elejéig a legfontosabb.

A téli fészkek elrendezése. A méhcsalád mindig a kijáró közelében rendezik be téli fészket. A fészkek közép-pontjában azok a lépek vannak, amelyekből legkésőbb kelt ki a Hasítás, és kisebb-nagyobb részük üres. A méhek a téli fészket nem szívesen rendezik be közvetlenül a kaptár oldala mellett.

A fentiekre figyelemmel a fészket fekvő kaptárakban úgy rendezzük el, hogy annak széleire a legmézesebb lépek, közepében pedig a fiasítósok, illetve részben üresek kerüljenek. A méhek által takart, általában 6-8 lép után egy-két keretnyi hézagot hagyunk. Ezzel megelőzzük, hogy a méhek a cukorszirupot a fészken kívüli lépekbe raktározzák.

Ha két család telel egy kaptárban, a

méhek szívesen rendezik be a téli fészket a közöttük levő választó mellett. Így a két család méhei közös telelőcsomót alkotnak, egymást segítik a hógazdálkodásban. Gyakori, hogy a petézést is a választó melletti lépben kezdi az anya. A méheknek ezt az igyekezetét vesszük figyelembe akkor, amikor téli fészkeket a választó mellett rendezzük be. Ha ez nem oldható meg úgy, hogy a kijáró a fészkek lépjeire nyíljon, akkor távolabbi kijáró is megfelel. Ebben az esetben a méhek a kaptár üres részén, mint előtérben át juthatnak be a

fészkekbe. Ez nem baj. Két dologra azonban ügyelni kell. A fészket oldalról záró választófal átjáró legyen, és a kaptár kijárójánál levő része teljesen üres legyen. Hunor kaptárban általában az alsó fiókban szokás teleltetni. Ebben az esetben a téli fészkek előkészítéskor a mézkamrát levesszük, illetve kiürítjük. Ha a felső fiókban kívánunk teleltetni és a fészkek még alul lenne, azt felülre helyezzük.

Alacsony keretes rakodóban a családok két fiókon telelnek.

Rendezésnél a felsőbe kerüljenek a jó mézes, az alsóba a fiasítós és kevésbé mézes (illetve üres) lépek.

A fészkek rendezése közben megbecsüljük a lépekben levő méz mennyiségét. Teljesen teli nagy Boczonádi lépben 3,5, Hunorban 2,5, nagy Boczonádi félkeretben 1,6 kilogramm mézzel számolunk. A részben megtöltött lépek méztartalmát ezekhez a mennyiségekhez arányosítjuk. A tételeket fejben összeadjuk, a végeredményt családunként feljegyezzük.

Egy négyzetdeciméter mézzel teli lépet 25 dekagrammnak számítunk. Igaz, ez kevesebb a szakirodalomban általában említett 30 dekagrammnál. A valóságban azonban nincsenek - vagy legalábbis nagyon ritkán akadnak - tökéletesen kiépített, mézzel teljesen megtöltött lépek. Számításba kell venni azt is, hogy a téli méz készlet alatt virágpör is van. Becsléskor tartuk mindig szem előtt, hogy a készlet alábecsüléséből a méhcsaládra kár nem származik.

Folyt.köv.

“Használja a mézet, mint táplálékot, hogy később ne keresse, mint orvosságot”

Török & Roby

L É L E K S Z Á R N Y Á N

ISKOLAKEZDÉSRE

„A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme; jó belátása van mindenkinek, aki ezt gyakorolja; annak dicsérete megmarad mindvégig.” Zsolt 111, 10

Ismét elérkezett a szeptember hónap, ezzel együtt pedig egy új iskolai évnek a kezdete. Megnyíltak az iskolák kapui a gyermekek előtt és megkezdődött a sokszor egyszerűnek és könnyűnek látszó munka, amelyik mégis a legnagyobb fontosságú munka ezen a világon, mert embereket formál, lelkeket gazdagít, jellemeiket alakít. Az isteni gondviselés bölcs munkáját és rendelkezését láthatjuk abban, hogy az iskolai esztendő küszöbének átlépése egybeesik a vetési munkák megkezdésével. Mert az iskola is a magvetés színhelye. Érdekes dolog összehasonlítani az elvetett búzaszemet a kenyérral. Ha nem tudnánk tapasztalatból, hogy abból az elvetett magból valamikor kenyér lesz, sohasem hinnénk el. Ugyanezt mondhatjuk az iskolára is. Ha nem tudnánk tapasztalatból, hogy az a sokféle különös munka, amelynek árán megszerzzük a különböző tudományoknak az ismeretét, amelyek mind hozzátartoznak az élethez, a boldoguláshoz szinte úgy, mint a kenyér, talán nem is hinnénk el. Ezért állíthatjuk nyomatékosan, hogy az iskola a magvetés színhelye. Abban is megegyezik a szántófölddel, hogy az aratásra is várni kell. Sok-sok türelmet, odaadást, fáradozást, szorgalmas munkát igényel tanítóktól, tanároktól és gyermekektől, s az aratás csak később következik be. Nem egy, sőt nem is két esztendő múlva következik be mindez. Teljes mértékben csak akkor tárul fel előttünk a nyolc vagy több évi iskolai munkálkodásnak az eredménye, amikor már az élet is sokra tanított bennünket, amikor már szűknek bizonyulnak számunkra az iskola padjai, s úgy tekintünk rájuk vissza, mint hirtelen elszállt gyermekségünk szép emlékeire.

A gyermekekről beszélnünk kell újra meg újra, minden évben, amikor az iskolák megnyílása feléjük fordítja

figyelmünket. Beszélni kell róluk, és beszélni kell nekik azért is, mert a gyermekkor, mint általában az élet, gyorsan tovatűnik. A bevezetőben arról szóltam, hogy az iskolai munka minden látszat ellenére is a legnagyobb fontosságú, mert embereket formál és jellemeiket alakít. Mindannyian tudjuk, hogy a fát csak addig lehet hajlítani, amíg fiatal, s ha ezt később próbáljuk, könnyen eltörik. Melyik szülő vagy nevelő nem tapasztalta még, hogy a rábizott gyermekre csak addig tudott hatással és jó példaadással lenni, amíg a gyermek lelke „hajlítható”?

Jellemformáló és lelket gazdaggá tevő akkor lesz az iskola, ha bölcsességre tanít. Más szavakkal, ha nemcsak tanít, hanem nevel is. Nagyon fontos az elsajátított ismeretanyag, a tudás megszerzése. Mindez Isten ajándéka. Ennél csak az a fontosabb, hogy hogyan használjuk fel Isten ajándékait. Javaink, értékeink, Istentől kapott talentumaink, anyagi és szellemi kincseink, tudományunk, ismereteink felhasználására a bölcsesség tanít meg bennünket. Így az iskolai év kezdetén nem lehet szebb, drágább imádságunk nekünk, oktatóknak és gyermekeknek, mint hogyha a 90. zsoltár írójával elmondjuk mi is: „taníts minket úgy számlálni napjainkat, hogy bölcs szívhez jussunk”.

Így érkezünk meg a megjelölt bibliai ige értelmének második pontjához, amelyik azt mondja, hogy a bölcsesség kezdete az Úrnak félelme. Más szóval: hiábavaló minden munka, ha hitre nem nevel. Senki sem lehet bölcs, akinek nincs hite. Az élet javait, az iskolai évek áldásait csak az tudja bölcsen felhasználni, aki megtanulta azt is, hogy az étellel együtt mindent Istentől kapott. A bölcsesség kezdete az Úrnak félelme. Jelent valami mást is ez az ige. Nem azt jelenti, hogy rettegünk kell az Istentől, hanem azt jelenti, hogy akkor kezdünk bölcsnek lenni, amikor rájövünk arra az igazságra, hogy van valaki, akitől függenünk kell, akinek felelősséggel tartozunk, mint gyermekek a szüleinknek, mint iskolás a

tanítójának. Megfigyelhető, hogy mindenütt baj van, ahol nincs függés. Felborult a családi élet ott, ahol nem függ a gyermek a szülőtől. Vége szakad a rendnek és a munkának abban az iskolában, ahol nem függenek a gyermekek tanítóiktól, tanáraiktól. Feje tetejére áll az a világ, az a társadalom, ahol nem félnek, nem függenek az emberek az Istentől.

A beteg gyógyításának legismertebb, legközönségesebb módja: kipuhatolni, megállapítani a betegség okát. A mai vesztében rohanó világban az emberi lélek a beteg. Hiányzik belőle az istenfélelem, hiányzik ez a minden jóban előbbre vivő, minden rosszban meggátoló erő, ezért annyi benne a szenvedés, a bánat, az igazságtalanság, a harag, az irigység, a bosszúállás. Ezért van mindez, mert még csak a kezdetén sem jár az ember a bölcsességnek, mert nincsen istenfélelem.

Az eddigiekből kiderül Isten igéjén keresztül, hogy mitől függ egy-egy gyermek jövője. Attól, hogy mit tanulnak meg és a megtanultakat, hogyan és mire használják majd fel. Gyermekkorban meg játszva megy a tanulás. A gyermekem múlik, hogy mennyit gyűjtenek Istennek az iskolán keresztül nyújtott áldásaiból. Ezt a drága lehetőséget jól ki kell használni.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok minden gyermeknek és nevelőnek sikeres és áldásos iskolai évet és kívánom, hogy mindannyian tanuljunk együttesen engedelmességet, istenfélelmet és bölcsességet.

Orosz Attila
ref. lelkipásztor

25 éves a CD!

Huszonöt éves a zenetörténet legsikeresebb hanghordozója, a kompaktlemez. 1982. augusztus 17-én kezdődött az audio-CD sorozatgyártása. Az első digitális úton rögzített hanganyagot hordozó és az úgynevezett lézerletapogatás elvén működő lemez a Polygram kiadó, a holland Philips és a nyugatnémet Siemens leányvállalatának Langefeldi gyárában készült, rajta Richard Strauss Alpesi szimfóniájával.

A Compact Disc formátumot két rivális elektronikai óriásvállalat, a Philips és a japán Sony fejlesztői dolgozták ki közösen. Már 1979-ben piacra akarták dobni az első kiadványokat, de a szabvány csak 1980-ra készült el, a sorozatgyártás pedig további két évet csúszott.

Piet Kramer, a Philips egyik vezető optikai mérnöke szerint "a nyílt, közös innováció egészen új munkamódszer volt, és meg is érte." Huszonöt év alatt 35 milliárd audio-CD kelt el világszerte, több mint kétszer annyi, mint a bakelit elődből. Hogyan működik?

Az 1,2 milliméter vastag kompaktlemez szinte teljes egészében műanyagból, egészen pontosan polikarbonátból készül, amelyre egy fényvisszaverő alumínium- vagy arany réteget

visznek fel, és karcvédő lakkbevonattal is ellátják. A lemezen az információkat a polikarbonát-rétegbe égetett, átlagosan 100 nanométer (a milliméter tízezred része) mély gödröcskék tárolják, amelyek spirális alakban helyezkednek el rajta. Az olvasó lézersugara a polikarbonát-réteg mélyén fut végig a trackek mentén, és a gödröcskéből, illetve a gödrök közötti területről visszaverődő fény intenzitásának különbségéből olvassa ki az adatokat.

A lemez azért bírja jól a koszolódást vagy a sérüléseket, mert az adatokat hordozó gödröcskék közelebb vannak a korong címkés feléhez, mint az írotthoz, ezért az alsó felét érő szennyeződések vagy karcok rendszerint

timéter átmérőjű, 1,2 milliméter vastag, 15 gramm súlyú szivárványszínű műanyag korongra a legenda szerint azért kellett 74 percnyi anyagnak ráférnie, mert így Beethoven IX. szimfóniájából is készülhet egylemezes kiadás. Az első teljesen digitális úton készült popzenei felvétel a Dire Straits 1985-ös *Brothers in Arms* című albuma volt. Több mint egymillió példányban kelt el és meghozta az áttörést a formátumnak: 1986-ban már több CD-lejátszót adtak el, mint hagyományos lemezjátszót, 1988-ban pedig már jobban fogyott a CD a fekete bakelitelemnél. A CD megszületése fordulópont a digitális forradalom történetében. Továbbfejlesztett változata, az adattárolásra alkalmas CD-ROM 1985-re készült el. "Nem hittük volna, hogy egyszer majd az informatikai ipar és a szórakoztatóipar is a CD-t választja" - mondta Piet Kramer.

A kilencvenes évek elején megjelent az írható CD, amely azóta átvette az uralmat. Évről-évre csökken az eladott audio-CD-k száma. Egy eladott korongra ma már három másolt jut, és a lemezipar nagy találmánya végül éppen a lemezkiadókat sodorta válságba.

Takács Dénes

kívül esnek a lézer fókusz távolságán. A lemezt ezért úgy könnyebb tönkretenni, ha a felső oldalát (és a fényvisszaverő fémréteget) sérti meg az ember.

Az új technológiával minden korábbinál jobb minőségű felvételek készültek. "Amikor például Claudio Arrau chilei zongoristával dolgoztunk, kiderült, hogy játék közben folyton dörmög és nagyokat liheg. Bakeliten ezt soha nem lehetett volna észrevenni" - mondta Frank van de Berg, a Polygram akkori munkatársa. Kezdetben főleg klasszikus lemezek készültek, és a 12 cen-

A FECSKE LEGSZEBB BABÁJA

A szavazatok számlálását és a nyeremény sorsolását augusztus 31,-én végezte a függetle zsüri, **Kelemen Andrea** és **Bojtos Irén** egyetemi hallgatók személyében szerkesztőségünkben, amit képekkel ilusztrálunk.

A februárban meghirdetett pályázatunkra szép számban jelentkeztek, mind győztesei nyer-

Lezárult pályázatunk, és mint látjuk akciónk nagy tetszést nyert olvasóink körében. A babákra 566 szavazat érkezett. Köszönjük. Igéretünkhöz hűen megtartottuk a szavazók számára ígért jutalomkisorsolását is.

A Fecske legszebb babája BALOG FERIKE lett, a mikrohullámú sütőt pedig BÁCSI JULIANNA nyerte.

Látjuk, ahogy falunk híres írója megírta, ezeken a csöppségeken keresztül „helye van e vidéknek, népnek valahol”, itt.

Mégegyszer gratulálunk a nyerteseknek.

ményjátékunknak.

Köszönjük részvételüket. Sajnos a jutalmat csak az Önök szavazatai alapján lett első baba kaphatja meg. Örülünk, hogy ilyen válságos időkben, amiket ma élünk, ma ennyi gyönyörű baba képviseli jövőnk zálogát. Tudjuk, nem csak Ók, de a többi, a pályázaton nem résztvevő apróság is.

HOL VAN A HELYÜNK?

Néhány szó a vízumról és sok másról, kicsit másképp.

Nem tudom más, hogy van vele, de nálam néha összetorlódnak a megoldásra számot tartó feladatok. Néha olyannyira, hogy azok, akik tőlem várnak valamilyen cselekedetet, intézkedést, valószínűleg azt gondolják rólam, hogy beképzelttség, vagy valamilyen más ok miatt, nem akarok foglalkozni az ő problémájukkal.

A problémákról pedig köztudott, hogy, szinte szabályszerűen, mindenkinek a saját baja tűnik leg-

nagyobb bajnak a világon, aminek a megoldása nem tűr halasztást. Én is így vagyok ezzel a kérdéssel, azzal a kivétellel, hogy néha tetőzöm is a bajt azzal, hogy sokszor olyan dolgok megoldásával is próbálkozom, amiknek a felvállalása nélkül valószínűleg sokkal egyszerűbb is lehetne az életem. Nem szeretném, ha bárki is félreértene, vagy fontoskodónak, ne adj Isten, dicsekvőnek tartson, de néha én is elcsodálkozom magamon, hogy mi a csudának kellett

már megint olyasmit a nyakamba vennem ami nélkül nyugodtan meglettem volna.

Itt van például ez a levelezgetés is a Fecske hasábjain. Nagyon örülök, hogy van és él a bácsfeketehegyi magyarságnak ez a lapja, hiszen mindig azt mondom, hogy ami írásban megjelenik az meg is történt velünk. Ezért, hivatalomnál fogva adott jogok alapján, minden lehetőséget megragadok, hogy lehetőséget teremtsék az újság megje-

lenésére, az önzetlen újságírók és szerkesztők biztatására. Azért, hogy a Fecske minden hónapban elérhető legyen a benne leírtak után érdeklődő olvasónak, hogy ezáltal is nyomot hagyjunk arról, hogy itt élünk, és itt akarjuk látni a jövőt az utánunk jövőknek is. A gond ott kezdődik, hogy, talán kénytelenül is, de elvállaltam, hogy havi rendszerességgel beszámolok a Fecskében a körülöttem történő dolgokról, bízva abban, hogy van értelme közzétenni a közösség ügyeinek az intézésében elért eredményeket. Tenni ezt annak ellenére, hogy sokszor értelmetlen szélmalomharcnak tűnik az akarat, hogy megpróbáljuk közös cselekvéssel jobb irányba terelni a dolgok alakulását. Hálátlan feladat a közösségi problémák felvállalása. Mindenki, aki valamilyen szinten, bármilyen civil szervezetünkben, az egyháznál, a helyi közösségben, vagy talán csak baráti körben, az utcában a szomszédokkal összefogva, megpróbálta megtalálni azt az utat, ami mindenkinek elnyeri a tetszését, az tudja, hogy milyen nehéz feladatra vállalkozott.

Igy vagyok én ezzel a Fecskébe való írogatással is. Úgy érzem, hogy most már nyilvánosan is elnézést kell kérnem a türelmes szerkesztőktől, hogy a lapzárta után érkezük meg ez a mostani írásféle is. Nem szándékos ez részemről, hiszen mindig megfogadom, hogy a jövő számban ez másképp lesz. Ezúttal is ezt teszem az elnézés mellé fogadalomként.

Nézem az írásom néhány napja megfogalmazott címét, és elmondom azt is, hogy kötelességemnek tartom nyilvános elnézést kérni mindenkitől, akiknek ezután nem intézhetem a Magyarországi beutazásra feljogosító vízumkérelmét, hiszen a schengeni határidő rohamos közeledtével megszigorodott a rendszer, csökkent a lehetősége annak, hogy általam betöltött funkció elegendő garancia legyen arra, hogy a néha hiányos papírokkal beadott kérelem is meghallgatásra találjon és

a bennem megbízó bácsfeketehegyi magyar ember útlevelébe magyar vízum kerüljön. Rám szóltak. Számomra nézve is furcsa tartamú levelet kaptam, ami után nem volt más tennem, mint eldönteni, hogy az ügyben nem én vagyok a fontos, hanem azok az emberek akiknek hamarosan tömegesen kell intézni a nemzeti vízumot. Azért, hogy jövőre is utazhassanak az anyaországba a versmondóink, táncosaink, hogy a jobb idők eljöveteleig is tartani tudjuk egyházi, önkormányzati és emberi kapcsolatainkat a határ túl oldalán élő barátainkkal, rokonainkkal és ismerőseinkkel. Nemzettársainkkal. Nyeltem egyet, megírtam a válaszeveletet és elnézést kérek, hogy majd ezután másképp próbálok mindenkinek segíteni vízumügyben.

Most pedig pár szót arról amiről lényegében írni akartam a szeptemberi Fecskébe. Amikor olyan vendég jön hozzánk, akinek illik bemutatni Bácsfeketehegy jellegzetességeit, akkor általában körbejárjuk vele iskolánkat és a sportcsarnokot is. Ha a vendég olyan közösségből jött ahol rendezettek a közintézmények, akkor is látszik rajta, hogy tetszik neki az iskolánk. Kimondják-e, vagy nem, de kissé furcsának tartják az iskola nevét, de szinte kivétel nélkül elismerőleg szólnak az épület rendezettségéről, beosztásáról, a tisztaságról és általában arról, hogy a falut és lakóit jellemző kedvezőtlen anyagi állapot, egyszerűen mondva, a szegénység ellenére, az intézmény és használói nem hagyják el magukat. Meglátják a törődést, ami eltakarja azt, hogy sok mindent fel kellene még újítani az épületen. Látják a szegényes szertárakat, sok helységben a már igencsak kopott bútorokat meg azt, hogy az iskolából hiányzik sok minden, ami a mai korban már elengedhetetlenül fontos az eredményesebb tudás átadáshoz, tanuláshoz. A sportcsarnokkal már teljesen más a helyzet. Itt már szinte kivétel nélkül minden vendégen látszik, hogy ha

tehetné, akkor az épület alá kereket rakna és hazatolná, vagy valamilyen más, fondorlatosabb módon hazavarázsolná ezt a csodát, ami ellen építéskor oly sokan hadakoztak a faluban, mondván, hogy minek kell ekkora építményre herdálni azt a sok pénzt, aminek, mint tudjuk, mindig száz helye van. Kis kitéréssel, itt mondom el, mert nem lennék az, ami vagyok, ha most nem mondanám el, hogy akkor és most is azok tudták volna sokkal jobban beosztani a falu pénzt, akik semmit, vagy nem sokat tettek, tehettek azért, hogy valami olyasmi történjen a faluban, ami esélyt ad arra, hogy fiataljaink itthon maradjanak. Itthon, hiszen ebben a faluban lehet értelmesen is élni, és kívárni azt, hogy az ország vezetése, előbb-utóbb, észhez térjen, és jobb irányba fordítsa szülőföldünk szekevényét a rúdját. Ha pedig ez megtörténik, és bizony meg fog történni, akkor elsőként lesz esélyünk arra, hogy sokat és értelmesen dolgozva, sokkal gazdagabban éljünk őseink földjén. Ezért fontos az, hogy minél többen akarjunk kiállni közösségünk ügyeiért. Próbáljuk összefogni és megbízni egymásban. Próbáljuk engedni a fiatalokat érvényesülni, biztatva őket, hogy nélkülük nincs értelme a mi ittlétünknek sem.

Bízunk abban, hogy a dolgok alakulása jó irányba fog fordulni. Bízunk a Megváltó akaratában és velünk kapcsolatos terveiben.

Pál Károly

Szolgáltatások, szerelések,
központifűtés réz és
műanyagcsövekkel,
padlófűtés, gázvezeték.
Mindenféle
vízvezeték szerelés.

DUDAŠ
Központifűtés és vízvezeték szerelés
Kishegyes, Tartomány u. 12
Tel. 024/ 730-528
Mob. 064/ 501-28-62

**Alapos és becsületes
munka,
legolcsóbban.**

F E C S K E T O L L

ÜVEGKETREC

Homlokráncok halál fehéren izzadnak,
verejtékcseppek végigfolynak,
hangok meleg lehelettel betűket rajzolnak,
ahogy az arc vákuumosan az üvegfalra tapad.

Karok pantom jelekkel tapogatóznak,
bármelyik oldalra, átlátszik vergődő kínja,
ott áll üvegketrecbe zárva.

Vonaglik a test, menne, menekülne,
a szabad világ körülötte,
csak sejtető, de szilárd akadály előtte,
sápadtan, lázban égve,
haloványan simul az üvegre.

A szabadulás olyan egyszerűnek tűnik,
hogy nincs menekvés, nem is látszik.
Vergődik kétségbeesetten,
ujjai véres nyomot hagynak az üvegen.
Ha törve, zúzva sikerülne kiszabadulnia,
ereje és vére elfolyna
és holtan rogyna a szabad világba.

Bácsi (Vajda) Sára

ŐSZI SÉTA

Kedvesem ne félj az ősztől,
bár hajad kissé fehér.
Szemünkben pásztortüzek égnek,
az együttlélt aranyat ér.

Nézd pompázik az erdő,
hull a bronzsínű levél.
Altatót zizeg a szellő,
a boldogság szívünkben él.

Kezem a kezekben tartom,
ballagunk csendben tovább.
Egy makk koppan a fáról
ijedtében szökik a kis bogár.

Amott a TISZA, ezüst szallag-
ketyezik, ringat habokat.
Kötve egy csónak álmodik
zines, fürge kis halakat.

Leszáll a bíboros alkony,
símogat a tűnő Napsugár.
Gyönyörű kép lesz a tájból
s benne mi, egy korosodó pár.

Eőry Molnár Etelka

Mezőgazdasági sirató

A társaság bolt előtt sörözgeték,
amikor a főnök betoppanék.
Pergett ám a nyelve,
el is ment a társaság kedve.
Dünyögött, morgott
hát egy fene a dolgot,
s a nagy hangzavarból,
egy ittas hang szól.
Mikor lesz pénz?
Dolgozz te balga nem kell oda
ész.
Sírva, ríva kértük,
hogy amit megtermeltünk
abból mi miért nem ehetünk.
Megértését s nagylelkűségét
bizonyítva
cigarettaját kínálva.
Elég a beszédből mára
dolgozatosok, s szebb nap virrad
holnapra.
A reménytelen füst elszáll,
te pedig szántó-vető
rendületlenül
csak dolgozzál.

1976 október
Szukola Béla

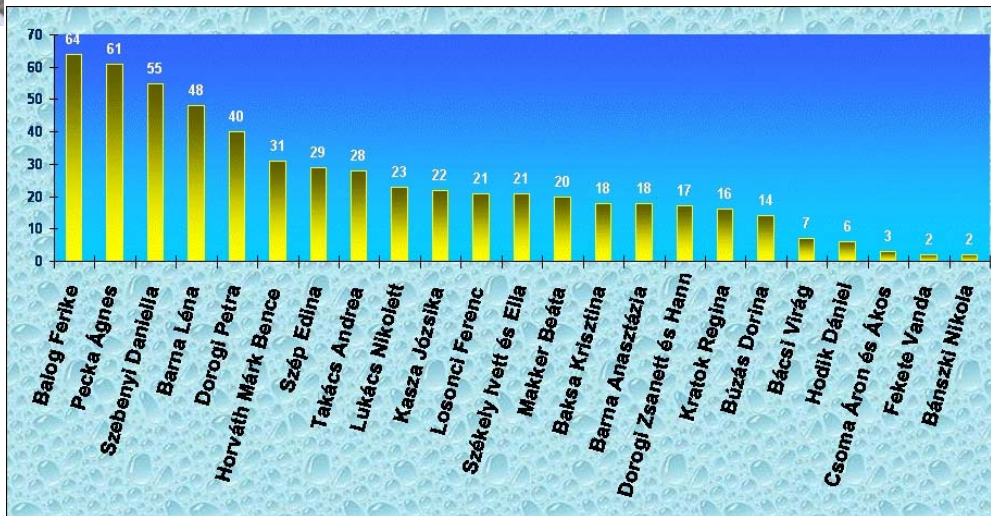
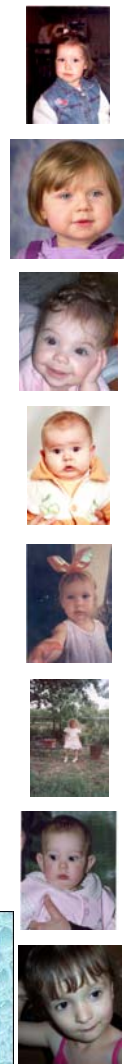
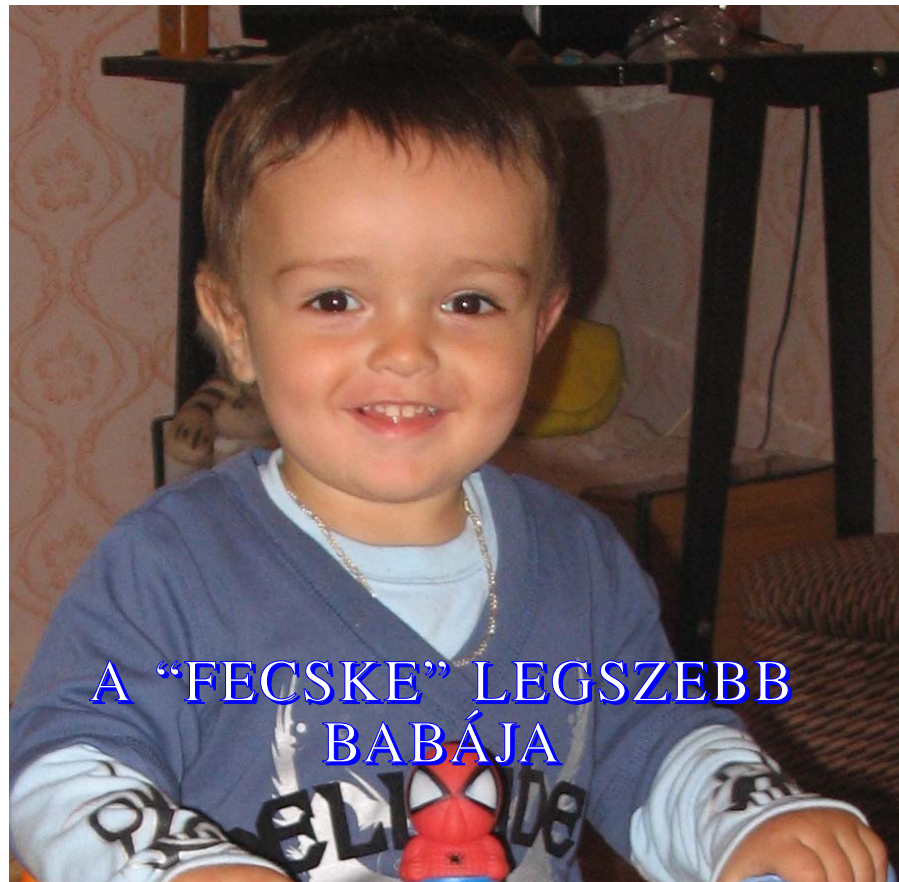
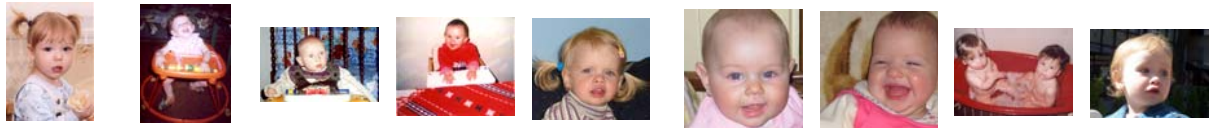
ANYAKÖNYVI HÍREK

Szalajevics Tibor július 30, 49 évében
Fehér Erzsébet szül. Kelemen augusztus 10, 88 évében
Farkas István augusztus 13, 82 évében
Csete Szemesi Attila augusztus 24, 38 évében
Özv. Bene Istvánné, Jurca Margit augusztus 31, 75
évében
Pál József augusztus 31, 55 évében

Az anyakönyvi hírek adatait a helyi orvosi rendelőből, az anyakönyvvezetői irodából, valamint a Tího temetkezési vállalatától kaptuk.

Fecske. Kiadja a Zöld Dombok környezet - és közösségfejlesztési szervezet, Bácsfeketehegy, JNA 24. Tel/fax: 024/739-063. Folyószámlaszám: 310-8659-38. Tördelés: Bácsi Róbert. Munkatársak voltak: Bácsi (Vajda) Sára, Bíró Csaba, Eöry Molnár Etelka, Fekete Tímea, Lénárd Valentina, Lódi Andrea, Orosz Attila, Papp Julianna, Pál Károly, Szukola Béla, Szombati Dorottya, Takács Dénes, Török Zoltán, Zečević Tatjana. Készült Szabadkán a Grafoprodukt nyomdában 2007. szeptemberében.